

Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort
Leusden

Jaarrapport 2023

INHOUDSOPGAVE**Pagina****ACCOUNTANTSVERSLAG**

1	Opdracht	3
2	Beoordelingsverklaring van de onafhankelijke accountant	3

FINANCIEEL VERSLAG

1	Bestuursverslag over 2023	5
---	---------------------------	---

JAARREKENING

1	Balans per 31 december 2023	23
2	Staat van baten en lasten over 2023	25
3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	26
4	Toelichting op de balans per 31 december 2023	29
5	Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023	34
6	Overige toelichting	37

BIJLAGEN

A	Specificatie subsidiabele en niet subsidiabele kosten
---	---

Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort
Loes van Overeemlaan 19
3832 RZ Leusden

Behandeld door sho
Kenmerk 1046581
Datum 9 juli 2024

Geachte bestuur,

Hierbij brengen wij verslag uit over boekjaar 2023 met betrekking tot de stichting.

1 OPDRACHT

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2023 van de stichting, waarin begrepen de balans met tellingen van € 625.609 en de winst-en-verliesrekening sluitende met een resultaat van € 93.585, beoordeeld.

2 BEOORDELINGSVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur

Onze conclusie

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening van Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort te Leusden over 2023 beoordeeld.

Op grond van onze beoordeling hebben wij geen reden om te veronderstellen dat de jaarrekening geen getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort per 31 december 2023 en van het resultaat over N.A-0Sign(-,"<Vul datum in> t/m <Vul datum in>","","N.A-0 in overeenstemming met in Nederland algemeen geaccepteerde grondslagen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de winst-en-verliesrekening over 2023;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor onze conclusie

Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 2400 'Opdrachten tot het beoordelen van financiële overzichten'. Deze beoordeling is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de jaarrekening.'

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Daarnaast hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in Nederland algemeen geaccepteerde grondslagen. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een beoordelingsopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor de door ons af te geven conclusie.

De mate van zekerheid die wordt verkregen bij een beoordelingsopdracht is aanzienlijk lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij een controleopdracht verricht in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden. Derhalve brengen wij geen controleoordeel tot uitdrukking.

Wij hebben deze beoordeling professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 2400.

Onze beoordeling bestond onder andere uit:

- Het verwerven van inzicht in de entiteit en haar omgeving en in het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving, om gebieden in de jaarrekening te kunnen identificeren waar het waarschijnlijk is dat zich risico's op afwijkingen van materieel belang voor zullen doen als gevolg van fouten of fraude, het in reactie hierop opzetten en uitvoeren van werkzaamheden om op die gebieden in te spelen en het verkrijgen van assurance-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie;
- Het verkrijgen van inzicht in de administratieve systemen en administratie van de entiteit en het overwegen of deze gegevens opleveren die adequaat zijn voor het doel van het uitvoeren van cijferanalyses;
- Het inwinnen van inlichtingen bij het bestuur en andere functionarissen van de entiteit ;
- Het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de informatie opgenomen in de jaarrekening;
- Het verkrijgen van assurance-informatie dat de jaarrekening overeenstemt met of aansluit op de onderliggende administratie van de entiteit;
- Het evalueren van de verkregen assurance-informatie;
- Het overwegen van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren of de door het bestuur gemaakte schattingen redelijk lijken;
- Het overwegen van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- Het overwegen of de jaarrekening, inclusief de gerelateerde toelichtingen, een getrouw beeld lijkt te geven van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

9 juli 2024

S.C. Hollestelle MSc RA
Moore MKW Accountants B.V.
Databankweg 32c
3821 AL Amersfoort
T (033) 258 03 30
E amersfoort@moore-mkw.nl
Dit rapport is digitaal ondertekend.

Jaarverslag 2023

Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort

Inhoud en opbouw jaarverslag

1. Doelstelling
2. Verantwoording bestuur en directie
3. Samenstelling en zittingstermijnen Raad van Toezicht (sinds 7 maart 2024)
4. Hoofdprioriteiten plan van Aanpak
5. Activiteitenverslag 2023
6. Onze vrijwilligers

Bestuur NMKA

Gijs de Vries (voorzitter);

Fleur de Beaufort (secretaris en vicevoorzitter);

Tobias van Baarsen (penningmeester);

Annelies Meijnhardt;

Annemieke Gringold.

Directeur

Micha Bruinvels

1. Doelstelling NMKA

NMKA heeft in het verslagjaar de beleidslijn voortgezet zoals vastgelegd in het plan van aanpak van de nieuwe directeur twee jaar geleden. Er zijn veel zaken geprofessionaliseerd op het gebied van de bedrijfsvoering alsmede de beleidsvorming rondom educatie, collectiebeheer, onderzoek, communicatie en het vrijwilligersbeleid. NMKA mag zich verheugen in toenemende landelijke bekendheid. Ook de bezoekersaantallen zijn aanzienlijk toegenomen. Dat geldt zowel voor scholieren als betalende bezoekers en bedrijven/organisaties die daarbij gebruik maken van de VR experience. De maatschappelijke doelstelling zoals vastgelegd in de statuten wordt op diverse manieren uitgedragen met intern betrokkenen en externe stakeholders. Dit jaarverslag beschrijft hoe dat op verschillende manieren is gedaan.

Het doel van de Stichting NMKA is conform artikel 1.2 van de statuten NMKA, gewijzigd in maart 2024, als volgt:

a. het in stand houden van de herinnering aan:

i: het door de Duitse bezetter tijdens de Tweede Wereldoorlog, aan de toenmalige Appelweg, tegenwoordig Loes van Overeemlaan, op het grondgebied van de huidige gemeente Leusden, opgericht "Polizeiliches Durchgangslager Amersfoort", afgekort PDA, ook genoemd: "Kamp Amersfoort";

ii: het leven en de behandeling van hen, die daar gevangen hebben gezeten op grond van onder meer vermeend ras, religie of politieke overtuiging danwel wegens hun verzet tegen de bezettende macht, op grond van krijgsgevangenschap als geallieerd militair, van enige represaillemaatregel of andere door de bezetter gehanteerde dwangmaatregel;

iii: de wisselwerking tussen het Kamp Amersfoort en de "buitenwereld", alles in de meest uitgebreide zin van het woord;

b. vergaren, onderzoeken en verschaffen van informatie over deze authentieke plek van collectief leed en de historische en actuele betekenis daarvan, alsmede van de daaraan verwante thema's zoals de voor- en nageschiedenis, de ontwikkeling van de naoorlogse herinneringscultuur op de betreffende locatie en de de monumentaliseringsgeschiedenis van het Kamp Amersfoort, teneinde dit terrein een plaats te doen zijn van herinnering, herdenking en bezinning en voorts al hetgeen dat daarmee in de ruimste zin verband houdt.

2. Verantwoording bestuur en directie

De NMKA-organisatie bestaat uit 8 stafleden onder leiding van een directeur met circa 140 vrijwilligers die het hart van de organisatie vormen. Er is een Kring van Beschermers die zich bezighoudt met het vinden van financiële middelen voor specifieke projecten en het onderhouden van de contacten met de beschermers. Het bestuur verricht haar taken onbezoldigd; waarbij een specifieke portefeuilledeling geldt voor algemeen bestuurlijke zaken, museale kennis, juridische zaken, financiën en communicatie. Er wordt niet gewerkt met commissies binnen het bestuur. De directeur schakelt met de desbetreffende bestuursleden voor hun specifieke kennis- en expertise gebieden. De bestuursleden zetten hun kennis, expertise en netwerken ten behoeve van het NMKA in. Er is op geen enkele wijze sprake van belangenverstrengeling bij de uitoefening van de bestuurstaken. Bestuursleden houden hun kennis bij via hun eigen (neven)functies en netwerken.

De directeur informeert het bestuur via de afspraken die gelden voor de documentatie van de bestuursvergaderingen. Bij tussentijdse ontwikkelingen wordt het bestuur via de mail of de speciale appgroep voor bestuur en directie op de hoogte gehouden. De vergaderingen worden voorbereid door de voorzitter van het bestuur en de directeur. Er is regelmatig overleg tussen de voorzitter van het bestuur en de directeur over lopende zaken en om vinger aan de pols te houden. Desgewenst vervullen bestuursleden een rol als ambassadeur van het NMKA op bepaalde gelegenheden. Elk jaar wordt een activiteitenplan opgesteld door de directeur. Jaarlijks wordt er een beoordelings- en functioneringsgesprek gevoerd met de directeur dat ook wordt vastgelegd. De beloning van de directeur past binnen de vigerende CAO. De belangrijkste risico's worden besproken aan de hand van de onderliggende stukken en jaarlijks met bestuur, directeur en accountant. Integriteit is een belangrijk thema binnen de doelstellingen van NMKA. Het spreekt voor zich dat het bestuur zich daar ook rekenschap van geeft bij de besprekingen over het reilen en zeilen van het NMKA. In het kader van de toepassing van de museumnorm zal in 2024 een vertrouwenspersoon worden aangesteld.

Het bestuur vervult de rollen van werkgever voor de directeur, toezichthouder bij formele goedkeuring van bepaalde besluiten of stukken en klankbord/sparringpartner van de directeur. Daarnaast vervult het bestuur de rol van moreel kompas voor de organisatie. Bij vacatures in het bestuur wordt gewerkt met een profielschets. Nieuwe bestuursleden krijgen een introductieprogramma om de organisatie te leren kennen. Jaarlijks evalueert het bestuur zijn eigen functioneren; om de drie jaar wordt hiervoor een externe ingeschakeld.

Het bestuur heeft in 2023 viermaal vergaderd. De volgende onderwerpen zijn besproken:

- De jaarrekening en de begroting.
- Bouw van nieuw paviljoen en aanpak fondsenwerving.
- Het jaarverslag en activiteitenplan.
- De verschillende herdenkingen, evenementen en lezingen.
- De totstandkoming van de wisseltentoonstelling 'gedwongen'.
- De aanpak voor graf 30 in samenwerking met betrokken stakeholders.
- De verdere positionering van de Virtual Reality Experience.
- De samenwerking met AFAS met betrekking tot de dilemma workshop.
- De invulling van het educatiebeleid en het vrijwilligersbeleid.
- De bewegwijzering rondom Kamp Amersfoort.
- De herinrichting van het museumcafé.
- Invulling van nieuwe posities binnen de staf.

- De noodzakelijke randvoorwaarden voor de museumregistratie.
- De bezoekersaantallen en bekendheid van NMKA.
- Invulling vacature bestuur met betrekking communicatie expertise.
- Samenwerking met tal van organisaties en stakeholders

3. Samenstelling en zittingstermijnen Bestuur

Hier wordt al vermeld dat het (toezichthoudend) bestuur is omgezet naar een Raad van Toezicht op 7 maart 2024. De Raad van Toezicht heeft ten tijde van die omzetting besloten, dat de termijn dat bestuurders onderdeel waren van het toezichthoudend bestuur, meetelt voor de eerste termijn van vier jaar als lid van de Raad van Toezicht. Volgens de statuten is na een eerste periode van vier jaar herbenoeming voor maximaal vier jaar mogelijk (dus totaal maximaal acht jaar). Fleur de Beaufort is vanwege het verstrijken van de zittingstermijn afgetreden. Chantal van den Berg is de raad komen versterken.

F.D. (Fleur) Graswinckel-de Beaufort (bestuur – secretaris / vice-voorzitter)
in functie: december 2015 - uit functie: december 2023

Functies:

- Directeur Nationaal Bomenmuseum Gimborn
- Wetenschappelijk medewerker Prof.mr. B.M. TeldersStichting

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Museum Huis Doorn
- Lid Raad van Bestuur Landgoed Ringelpoel BV (tot april 2023)
- Lid Bestuur Pyramide van Austerlitz
- Lid Raad van Commissarissen Rentmeesterskantoor 't Schoutenhuis BV
- Eerste Kapitteldame Johanniter Orde
- Lid Bestuur Johanniter Nederland
- Lid Bestuur Stichting Woudschoten

P. G. (Gijs) de Vries: in functie (bestuur, voorzitter): 23 september 2021.

Voorzitter RvT per 7 maart 2024: Aftredend (na 1^e 4 jaar): 23 september 2025.

- Voorzitter Raad van Toezicht Erasmus Medisch Centrum Rotterdam (tot 31-12-2023)
- President Commissaris Raad van Commissarissen Arbo Unie
- Voorzitter Raad van Toezicht Integraal Kankercentrum Nederland
- Voorzitter Raad van Toezicht TNO
- Voorzitter Bestuur Stichting Achmea Slachtoffer en Samenleving (tot 1-7-2023)
- Voorzitter Raad van Toezicht Slachtofferhulp Nederland en Perspectief Herstelbemiddeling (vanaf medio 2023)
- Coach bij Executive Sherpa Coaching
- Kerndocent en coach bij leergang toezicht nieuwe stijl van Ebbinge

T.B. (Tobias) van Baarsen: in functie (bestuur, penningmeester): 27 juli 2021.
Lid RvT, portefeuille financiën, per 7 maart 2024: Aftredend (na 1^e 4 jaar): 27 juli 2025.

- Financieel adviseur bij Green Giraffe
- Thinsmeester bij College van de Malen op het Hoogland

A.J. (Annemiek) Gringold: in functie (lid bestuur): 12 september 2022.
Lid RvT per 7 maart 2024: Aftredend (na 1e 4 jaar): 12 september 2026.

- Projectleider realisatie Nationaal Holocaustmuseum
- Lid managementteam Joods Cultureel Kwartier
- Hoofdconservator Nationaal Holocaustmuseum
- Voorzitter comité Jom HaSjoa
- IHRA delegatielid namens Nederland (VWS) binnen Museum and Memorial Working Group en Committee on Antisemitism and Holocaust Distortion

M.E. (Annelies) Meijnhardt: in functie (lid bestuur): 1 juni 2022.
Vice-voorzitter RvT per 7 maart 2024: Aftredend (na 1e 4 jaar): 1 juni 2026.

- Advocaat bij Meijnhardt advocatuur
- Lid Raad van Toezicht Accolade Zorg
- Jurylid Lateifonds

J.H.C. (Chantal) van den Berg: in functie (lid bestuur): 19 december 2023.
Lid RvT per 7 maart 2024: Aftredend (na 1^e 4 jaar): 19 december 2027.

- Kandidaat Kamerlid CDA
- Adviseur CDA Bestuur Haarlemmermeer
- Voorzitter Medezeggenschapsraad Dreefschool Haarlem
- Adviseur CDA Bestuur Bergen

4. Hoofdprioriteiten plan van Aanpak

Na het aantreden van de nieuwe directeur per 1 maart 2022 is een plan van aanpak opgesteld om op korte termijn verbeteringen door te kunnen voeren bij Nationaal Monument Kamp Amersfoort (NMKA). Dit plan is de leidraad geweest voor de volgende prioriteiten:

4.1 Museumregistratie

Formeel mag NMKA pas een museum genoemd worden als het voldoet aan de museumnorm. Dat betekent niet alleen het doorlopen van een proces waardoor er aan een minimale norm moet worden voldaan op het gebied van bedrijfsvoering, collectiebeheer en ontvangst van publiek. Ook zal NMKA dan formeel voldoen aan veiligheidsvoorschriften en ethische normen/voorschriften conform geldende codes. Na het voldoen aan de norm kan de Museumjaarkaart worden ingevoerd en wordt NMKA in de promotiecampagnes van de Museumvereniging meegenomen. Begin 2024 vindt er een audit plaats bij NMKA, waarna uiterlijk medio juni wordt besloten door de desbetreffende commissie of NMKA voldoet aan de Museumnorm.

4.2 Eigenaarschap techniek

In 2023 is er een technisch medewerker aangetrokken door NMKA, als opvolger van de toenmalige 'huismeester'. Met als gevolg dat de aanwezige techniek in het museum weer in eigen beheer is, de kennis met betrekking tot techniek binnen de organisatie verbeterd is evenals de relatie met producenten van applicaties als partners in technisch beheer.

4.3 Invulling van de staf

Met de pensionering van twee stafleden heeft NMKA de functie van 'huisbaas' kunnen upgraden naar technisch medewerker en de formatie-uren van de coördinator vrijwilligers & educatie kunnen uitbreiden. Daarnaast is dankzij extra steun van het ministerie van VWS een medewerker communicatie aangetrokken en zijn de uren van enkele functies uitgebreid.

4.4 Vrijwilligersbeleid

Begin 2023 is een nieuwe coördinator vrijwilligers begonnen. Doel is professionalisering van het vrijwilligersbeleid gericht op meer beschikbaarheid en multi-inzetbaarheid van vrijwilligers. Er is een slimmer onlineroostersysteem geïntroduceerd, waarmee zowel voor de vrijwilligers en de staf efficiënter roosteren en communiceren mogelijk is. Tevens wordt uniformiteit het uitgangspunt voor vrijwilligerscontracten. Het is van belang de aanwas van vrijwilligers steeds te promoten.

4.5 Paviljoen

Er is besloten tot nieuwbouw van een paviljoen op het terrein met educatie- en kantoorruimte. Er komen steeds meer scholieren naar NMKA, die een aangepaste introductie krijgen over de geschiedenis van Kamp Amersfoort dan de individuele bezoeker. Er is behoefte aan reflectieruimte voor de groepen die de VR-experience doen. De staf groeit, de huidige kantoorruimte is veel te krap en Arbo technisch onverantwoord. Het benodigde bedrag, op basis van voorstel van architect die ook het ondergrondse museum heeft ontworpen, is ondertussen bijeengebracht middels sponsoring en subsidies. AFAS heeft de helft van het benodigde bedrag voor zijn rekening genomen en wil ook de VR-experience onder haar medewerkers en klanten onder de aandacht brengen. De realisatie van het paviljoen zal in 2024 verder gestalte krijgen.

4.6 Communicatie

In de herfst van 2023 heeft NMKA voor 24 uur per week een medewerker communicatie aan kunnen nemen. Een positioneringsplan plan is met externe hulp tot stand gekomen, met daarin speerpunten met betrekking tot doelgroepen voor de komende jaren. Er is een nieuw inhoudelijk beleid voor sociale media opgesteld en per 2024 zal een maandelijkse nieuwsbrief in een nieuwe stijl worden verzorgd. Daarnaast wordt er hard aan de weg getimmerd om NMKA onder de aandacht te krijgen door middel van free publicity. Het NMKA is het afgelopen jaar veelvuldig in het nieuws geweest onder meer rondom het succes van de podcast 'De verdwenen SS-er', de publiciteit met betrekking het onderzoek naar graf 30, de nieuw ingesproken teksten door DJ Jeroen Kijk in de Vegte en diverse lezingen die aandacht kregen.

4.7 VR-experience

De dilemmaworkshop wordt ingezet om voor NMKA specifieke educatieve en professionele doelgroepen uit bedrijven en organisaties te bereiken. Met de komst van het nieuwe paviljoen komt er een ruimte om een dialoog te voeren en te reflecteren op de ervaring. Naast de vrijwilligers als technische operators, zullen in de toekomst facilitators (ZZP-ers) worden aangesteld om professionele doelgroepen te begeleiden. Dit jaar zijn er diverse bedrijven en organisaties geweest die gebruik hebben gemaakt van de VR-experience en is dit ook opgenomen in de Avicenna Academie voor Leiderschap, leergang voor toezichhouders en bestuurders.

5. Activiteitenverslag 2023

5.1 Tentoonstellingen

Naast de vaste tentoonstelling stond in 2023 de wisseltentoonstelling 'Artsen(l)eed' in het ondergrondse museum. In de, zelfgeproduceerde, tentoonstelling stond de Eed van Hippokrates centraal, waarin artsen zorgvuldigheid zweren en het patiënten belang voorop wordt gesteld. Zeven artsen uit Kamp Amersfoort werden belicht: drie organisatoren van Medisch Contact, één Joodse arts, één arts als gijzelaar en de twee nazi-kampartsen. Centrale vraag was hoe het mogelijk was dat artsen, die dezelfde beroepsed hebben gezworen, in feite tegenover elkaar in een concentratiekamp belandden.

NMKA heeft, wederom met podcaststudio LVB, een podcast gemaakt getiteld 'Oorlogswond'. Dit thema was complementair aan het themajaar 'Leven met Oorlog' en de wisseltentoonstelling 'Artsen(l)eed'. In een 4-delige feuilleton is het artsenverzet - onder de naam Medisch Contact - tijdens de Tweede Wereldoorlog in Nederland belicht. Tijdens de bezetting willen artsen zich verzetten tegen de ideologie en regels van de nazi's. Medisch Contact was de naam van de verzetsbeweging van een bijna voltallige beroepsgroep, waar de bezetter nooit grip op heeft gekregen en nog steeds de naam van het meest gelezen tijdschrift voor medische professionals.

5.2 Bezoekers

In 2023 hebben 23.000 (+35% t.o.v. 17.000 in 2022) personen een bezoek gebracht aan Nationaal Monument Kamp Amersfoort. Van de 14.500 individuele bezoekers was ca. 10 procent 18 jaar of jonger. Hierbij kwamen 8.500 (+40%) van hen op groepsbezoek; een stijging van 70% t.o.v. het jaar eerder. Daarvan waren 6.5000 scholieren op groepsbezoeken en 2.000 volwassenen. Het hoogste maandbezoek was in mei met 3.276 personen. Dat was ook zo in 2022, overigens dit jaar wel met een kwart meer bezoekers. In augustus werd al het aantal bezoekers van het vorige jaar gehaald. Het laatste kwart van 2023 viel tegen, mogelijk mede door het slechte weer. Van de individuele bezoekers, betaalde 80% aan de kassa en 20% bestelde de toegangskaart nog online.

5.3 Herdenkingen

Op 9 april vond de herdenking van de Sovjet-krijgsgevangenen, die vermoord zijn in Kamp Amersfoort, plaats bij monument Koedriest. De herdenking wordt jaarlijks georganiseerd door Stichting Sovjet Ereveld, NMKA speelt hierbij een faciliterende rol.

Op 19 april 1945 vond de overdracht plaats van Kamp Amersfoort door de Nazi's aan het Rode Kruis, dat elk jaar herdacht wordt. In 2023 was de herdenking voor het eerst sinds 2019 weer publiekelijk toegankelijk, hetgeen onmogelijk was in de periode van 2020 - 2022 vanwege maatregelen om de Covid-19 pandemie te bestrijden. Zo'n 550 nabestaanden, hoogwaardigheidsbekleders en geïnteresseerden bezochten de herdenking. Voor het eerst was er geen oud-gevangene van Kamp Amersfoort aanwezig. De herdenking stond in het teken van het jaarthema 'Leven met Oorlog'. Een achterkleinkind, een kleinkind en een kind van een voormalig gevangene schetsten hoe zij leven met oorlog op professioneel- en privégebied. Gevolgd door een eerste generatie oorlogsslachtoffer uit Oekraïne; zij rondde de vicieuze cirkel af. Na de formele herdenking sprak de directeur van het Nationaal Comité 4 & 5 mei de bezoekers toe en werd de herdenking afgesloten met een bloemlegging bij monument 'De Stenen Man'.

Op 4 mei was de herdenking bij het monument op de Leusderheide, één van de executieplekken van Kamp Amersfoort. Hoogleraar Educatie over de Holocaust, Marc van Berkel, sprak de aanwezigen

toe. Eveneens op 4 mei was 'De Stille Tocht' van Nationaal Monument Kamp Amersfoort naar begraafplaats Rusthof, georganiseerd door de gemeentes Leusden en Amersfoort. De ca. 1.100 aanwezigen werden toegesproken door minister van Buitenlandse Zaken, de heer Hoekstra, van wie familieleden in Kamp Amersfoort hebben gezeten. Uiteindelijk trok de herdenking ca. 1.500 belangstellenden op het moment van de Nationale Dodenherdenking. Rinke van Special Arts, een organisatie die mensen met een beperking actief en passief laat participeren in de kunsten, droeg een zelfgeschreven gedicht voor. Daarna sprak burgemeester Bolsius van Amersfoort de aanwezigen toe.

Op 9 mei heeft NMKA, in overleg met lokale autoriteiten, voor het tweede achtereenvolgende jaar passief deelgenomen aan de herdenking van de overwinning op nazi-Duitsland door de Sovjet-Unie op het Sovjet Ereveld op het Rusthof. Door de Russische inval in Oekraïne en het oneigenlijk gebruik van elementen uit de Tweede Wereldoorlog in de Russische propaganda staat de herdenking onder druk. Een passende oplossing is gevonden.

Op 11 oktober was de 'Tocht van Vrees en Hoop'. De tocht van NMKA naar station Amersfoort vindt plaats op dezelfde dag als in 1944 waarop het grootste transport vanuit Kamp Amersfoort vertrok, meer dan 1400 gevangenen werden op transport gezet. Het staat symbool voor de meer dan 800 transporten die hebben plaatsgevonden vanuit Kamp Amersfoort. Ongeveer 350 belangstellenden luisterden naar een voordracht van schrijfster Dilara Bilgic, alvorens de tocht naar Amersfoort Centraal te maken.

NMKA neemt door het jaar heen ook deel aan herdenkingen gelieerd aan Kamp Amersfoort. Onder andere op 20 maart op de Appelweg in Amersfoort, in Putten op 2 oktober of bij Bergzicht in Woudenberg op 16 oktober. Daarnaast faciliteert NMKA diverse andere bijeenkomsten in dit kader, o.a. vindt de jaarlijkse herdenking van Natzweiler- Struthof op 4 november bij NMKA plaats.

5.4 Educatie

NMKA heeft een eigentijds museum waar de getoonde objecten uitnodigen om de verhalen erachter te leren kennen. De architectuur en atmosfeer van het gebouw grijpt hier naadloos in op de tentoonstellingen zelf en andersom. Naast de vaste tentoonstelling wordt er in de wisseltentoonstelling jaarlijks ingegaan op een nieuw thema. Tevens is in de ondergrondse museumruimte voor bezinning en bespiegeling waar gebruik gemaakt kan worden van de VR-experience.

5.5 Primair & voortgezet onderwijs

Er zijn specifieke educatieprogramma's zoals rondleidingen en opdrachten voor scholieren vanaf de groepen 7 en 8. Hierbij komen verschillende thema's aan bod, zoals identiteit en vrijheid. Ook tijdens de herdenking zijn scholen actief betrokken. Een aantal klassen heeft NMKA-monumenten geadopteerd en geven vorm aan een eigen herdenking.

5.6 Reflectieprogramma in Virtual Reality

Onder de titel GOED OF FOUT worden aan groepen hedendaagse dilemma's voorgelegd, die duidelijk maken dat niet alles zwart of wit is en dat iedereen elke dag keuzes kan maken in eigen gedrag. Het programma bestaat uit een groepstest met daarna individuele vraagstellingen in Virtual Reality. Het wordt uitgevoerd in een afgesloten ruimte in het museum en duurt 60 minuten. MBO Amersfoort is een overeenkomst gesloten om in het kader van burgerschap gedurende 5 jaar, 2.000 studenten per jaar dit programma (o.a.) te laten doorlopen. NMKA wil, jonge bezoekers laten leren door, verhalen uit, het verleden zichtbaar te maken voor mensen van nu. Door te herinneren en te bezinnen, worden bezoekers gevraagd na te denken over het verleden en - waar mogelijk - parallellen te trekken met het hedendaagse. Om bezoekers van daaruit steeds opnieuw te realiseren: Welke keuze heb ik, welke keuze maak ik.

Dit programma leent zich niet alleen voor scholen en gezelschappen, maar ook voor bedrijven en organisaties om dilemma's bespreekbaar te maken. De ruimte wordt gebruikt als dilemmaworkshop voor bedrijven en organisaties ten behoeve van teamevents of het verdiepen van thema's over samenwerking, teambuilding, diversiteit en inclusie of uitsluiting. Zolang het nieuwe paviljoen er nog niet is wordt een verdieping van specifieke thematiek in naburige conferentieoorden. Dit jaar verscheen dankzij steun van het adviesbureau FTRPRF een gratis advertentie in Het Financiële Dagblad.

5.7 Theater na de Dam

Theater na de Dam is een landelijk initiatief waarbij jongeren door het hele land actief betrokken worden bij de herdenking van 4 mei. Zij maken een voorstelling voor en door jongeren naar aanleiding van een bezoek aan NMKA en nadat zij in gesprek zijn gegaan met ooggetuigen en nabestaanden. Bij NMKA werd dit uitgevoerd als locatietheater in en rondom het voormalige kamp. In 2023 heeft Theater na de Dam 'Als wij niets doen' uitgevoerd. Op basis van de vier uitverkochte voorstellingen en de reacties van het publiek is deze samenwerking in 2024 voortgezet.

5.8 Communicatie

De communicatieactiviteiten waren in 2023 grotendeels gericht op meer bekendheid te krijgen als nationaal monument. NMKA verscheen onder andere in de volgende media:

- Opening wisseltentoonstelling 'Artsen(I)eed' - januari: Trouw, De Volkskrant, AD/AC en Gooi & Eemlander
- Kennis over Holocaust bij jongeren - februari: Stad Amersfoort, Leusderkrant en Barneveldse Krant
- 'De Verdwenen SS'er' - eerste half jaar: NOS 8 Uur Journaal, RTL Hart van Nederland en AD/AC
- Vrijwilliger Jaap Vos: interview in AD/AC
- Sportherdenking 4 mei over de rol van schaken tijdens de Tweede Wereldoorlog - mei (NMKA deed het onderzoek): NRC, De Volkskrant en NOS Sportjournaal
- Artsen(I)eed - mei: Vandaag TV en Een Vandaag Radio
- Graf 30 op 30 juni: voorpagina Trouw, NOS Teletekst, NOS.nl, NOS Journaal, RTL Nieuws, NOS Radio 1 Journaal, Telegraaf, AD/AC en RTV Utrecht
- Yad Vashem herdenking: AD/AC en Barneveldse Krant
- Nieuwbouw NMKA: AD/AC
- 'Every Family has a Secret' is een Australische tv-documentaire reality genealogie serie van de publieke zender SBS. Grace Karskens ging op zoek naar het oorlogsverleden van haar vader, die na de Indonesische onafhankelijkheidstrijd, emigreerde naar Australië.

Twee zaken kregen veel publiciteit dit jaar. Eind 2023 was de podcast 'De Verdwenen SS'er' 1.300.000 gestreamd. Deze podcast heeft 15 prijzen gewonnen en was genomineerd bij BNR Podcast Awards. Het NOS-journaal heeft een item gemaakt over de zoektocht naar de nooit gevonden kampcommandant Walter Heinrich. De podcast is ook internationaal genomineerd voor prijzen. Voorts leidde het onderzoek naar graf 30 over de fusillade plaats van Sovjetsoldaten met een artikel op de voorpagina van Trouw tot veel media-aandacht. Zie de afgebeelde foto van de plek van graf 30 op golfbaan De Hoge Klei bij hole negen.

Het positioneren van NMKA in de sociale media is weer in eigen handen, na te zijn beheerd door een externe partij. Hierdoor is meer controle over content, vorm en distributie mede dankzij de inzet de eigen communicatiemedewerker. Van de sociale media wordt vooral Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn gebruikt. Over het algemeen voor het maken van aankondigingen voor en verslagen van bijeenkomsten en herdenkingen. Sinds de aanstelling van de nieuwe medewerker voor communicatie wordt social media actiever ingezet en wordt een stringenter beleid gevoerd.

Medewerkers van NMKA geven geregeld lezingen in het land over Kamp Amersfoort of aanverwante onderwerpen. Daarnaast zijn zij ook geregeld te gast bij radioprogramma's.

In 2022 werd www.kampamersfoort.nl geüpdatet maar de site zal nog verder worden aangepast. De achterban wordt voorzien van het digitaal magazine Inbeeld (oplage 4.000 met veel achtergrondinformatie over Kamp Amersfoort, en vanaf 2024 van een maandelijkse nieuwsbrief met links naar de website.

5.9 Bijeenkomsten

NMKA is ook een plek waar gepresenteerd, verteld en gediscussieerd mag worden. De bezinningsruimte van het museum kan multifunctioneel worden ingericht. In 2023 vonden onder andere de volgende lezingen plaats:

Betty Hoogeveen-Bastiaans, dochter van verzetsman Henk Bastiaans, presenteerde haar nieuwe boek '140 verzetsmensen in en rond het 2e OD-proces'.

De jaarlijkse Loes van Overeemlezing, op 8 juli, waarin een vrouw centraal staat die een belangrijke rol heeft gespeeld in de geschiedenis van het kamp, ging over Sabine Zuur. De lezing over de verzetsvrouw werd gegeven door haar dochter, Eva Taylor-Tazelaar.

Om het themajaar 'Leven met Oorlog' af te sluiten organiseerde NMKA i.s.m. ARQ op 23 november 2023 een avond met sprekers die op verschillende manieren van de Tweede Wereldoorlog en zijn nasleep zijn betrokken. Sprekers waren Elisabeth Oets, de kleindochter van een Holocaust-slachtoffer, Rinke Smedinga, de zoon van een kampbewaker van Westerbork en Jitschak Elzas, voormalig medewerker Sinai Kliniek.

Daarnaast doet NMKA ook mee aan nationale evenementen, zoals Open Monumenten Dag dat elk jaar in september wordt gehouden.

Last but not least was NMKA in 2023 twee keer het toneel van een Yad Vashem herdenking. Postuum zijn onderscheidingen uitgereikt aan "Rechtvaardigen onder de Volkeren" aan nabestaanden van personen die tijdens de Tweede Wereldoorlog een of meer Joden voor deportatie door de nazi's hebben behoed, bijvoorbeeld door hen bij zich thuis te laten onderduiken.

5.10 Special Arts

Special Arts bevordert dat alle mensen met een handicap aan kunst kunnen doen en dat ze hun talenten daarvoor kunnen ontwikkelen. In het kader van het project Natuurlijk, samen herdenken bezochten deelnemers Nationaal Monument Kamp Amersfoort. De gevoelens, waarnemingen en gedachten die dit opriep, brachten zij tijdens een poëzieworkshop onder woorden in een gedicht. Een aantal dichters droegen vervolgens hun gedicht voor op zaterdag 3 december 2022, de Internationale dag voor mensen met een beperking, tijdens een rondleiding door Kamp Amersfoort. Rinke droeg zijn gedicht ook voor op de herdenking op Rusthof op 4 mei 2023

5.11 Onderzoek en collectie

Het onderzoeks- en collectieteam van NMKA is de motor om verhalen te vertellen over Kamp Amersfoort. Onder leiding van historicus Floris van Dijkonderzoeken 23 vrijwilligers, wetenschappers en doctoraal studenten de geschiedenis van het voormalige concentratiekamp.

De volgende activiteiten werden in 2023 continu uitgevoerd omdat het meerjarige projecten of permanente activiteiten betreft:

- Updaten van KA info, de database met van 1941 - 1945. De originele administratie van Kamp Amersfoort is in april 1945 vernietigd. Door te zoeken in lokale, regionale, nationale en internationale archieven, archieven van bestemmingskampen, het Rode Kruis archief, processen-verbaal, politierapporten en mémoires van oud-gevangenen zijn t/m 2023 35.400 identiteiten achterhaald van de 47.000 gevangenen van Kamp Amersfoort;

- Digitalisering van de museumcollectie: analyse en beschrijven (in 14 velden) van authentieke documenten (gecensureerde brieven uit Kamp Amersfoort, gesmokkelde brieven, Entlassungsscheine, kampgeld etc.) en objecten;
- Reacties op 800 informatieverzoeken over oud-gevangenen;
- Verdere vulling van de database en fotowand met foto's van oud-gevangenen, die in 2023 meer dan 6.300 foto's telde;
- Geofysisch onderzoek buitenterrein Kamp Amersfoort (Laidar);
- Research bodemvondsten en aangeboden objecten/documenten als schenking;
- Archeologische prospecties en veldverkenningen i.s.m. stadsarcheoloog;
- Schrijven van standaardwerk over de geschiedenis en archeologie van Kamp Amersfoort. De publicatie wordt begeleid door drie academici van naam (prof.dr. K. Ribbens, dr. W. ten Have en dr. G. von Freitag Drabbe Künzel) en beslaat vier hoofdstukken: de periodes 1939-1941; 1941-1943; 1943-1945; en 1945-heden. Het betreft een vierjarig project met 23 auteurs die een deelonderwerp hebben geadopteerd;
- Ondersteuning publicaties in landelijke pers;
- Jaarlijkse college Open Universiteit;
- Voorbereiden o.a. Loes van Overeemlezing, avondevenementen etc.

In 2023 heeft de onderzoeksgroep van Nationaal Monument Kamp Amersfoort de volgende projecten afgerond:

- Publicatie meerdere wetenschappelijke artikelen;
- Onderzoek naar exacte locatie executieplek 77 Sovjets 9 april 1942;
- Bouwhistorisch onderzoek naar Kamp Amersfoort;
- Lezingen (o.a. Oudheidkundige Vereniging Flehite Amersfoort, Probus, Inner Wheel, Lions, Rotary);
- Lezing nationaal Holocaust-congres in Zevenaar;
- Onderzoek en bijdragen aan filmdocumentaires zoals 'Een leven zonder einde' over Julius Cohen;
- Onderzoek voor de nieuwe wisseltentoonstelling 'Gedwongen' over de Arbeitseinsatz;
- Peer reviews o.a. publicatie Renske Krimp ('Gedwongen, tewerkgesteld in Duitsland');
- Actualisering van interne Gids voor Gidsen;
- Begeleiding twee academische stagiairs;
- Twee uitgaven van het digitale onderzoek magazine InBeeld (oplage 4.000 geadresseerden);
- Onderzoek en uitwerking podcast 'oorlogswond'.
- Update Wikipedia pagina;
- Update Google pagina.

De volgende projecten zijn in 2023 gestart:

- Voorbereiden project met Volkskrant voor teruggave van objecten aan nabestaanden;
- Begeleiding twee academische stagiairs;
- Deelonderzoeken zoals Lagerältesten, Boksers en Kamp Amersfoort in de populaire cultuur;
- Uitwerking storyline derde podcast.

5.12 Samenwerking stakeholders

NMKA is onderdeel van de Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45 (SMH) en werkt daarmee samen met de andere partners in dit veld. Met name de vijf herinneringscentra werken (in)formeel samen. Tevens staat NMKA veelvuldig in contact met de (inter)nationale vertegenwoordigingen van Neuengamme, Natzweiler-Struthof, Auschwitz, Sobibor en andere voormalige nazi-kampen.

Er is samenwerking met het NIOD, met verschillende Universiteiten (Wetenschappelijke raad en onderzoeksplekken). Met NEOS en MBO Amersfoort is sprake van een samenwerking, waarmee duizenden scholieren uit de regio Amersfoort NMKA door het jaar heen kunnen bezoeken. Op het gebied van herdenken is er een samenwerking met de gemeente Leusden, gemeente Amersfoort, begraafplaats Rusthof en Stichting Sovjet Ereveld. In het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen heeft NMKA een vruchtbare samenwerking met LVB (contentmarketingbureau) opgestart.

Met de volgende partijen wordt samengewerkt op deelterreinen: Politieacademie, Nationaal Comité 4 en 5 mei, Platform WO2, NEOS, Openbare bibliotheek Amersfoort/ Leusden/ Soest (IDEA), Landschap Erfgoed Utrecht, Archief Eemland, Netwerk Oorlogsbronnen, Sportherdenking.

De Kring van Beschermers is een belangrijke samenwerkingspartner voor de directeur en het bestuur. Dankzij de Kring zijn diverse projecten financieel gesteund en wordt invulling gegeven aan de rol van ambassadeur van NMKA. De jaarlijkse dag voor beschermers voorziet het bijeenbrengen van deze belangrijke community van mensen die kamp Amersfoort een warm hart toedragen.

5.13 Terrein en beheer

Het terrein van Nationaal Monument Kamp Amersfoort wordt onderhouden door een professionele partij en vrijwilligers. Aangestuurd door de technisch medewerker van NMKA worden, afhankelijk van het jaargetijde, taken opgepakt om NMKA en haar omgeving zo goed mogelijk te presenteren.

6. Vrijwilligers

NMKA is ongelooflijk trots op de enorme inzet, betrokkenheid en kennis van onze vrijwilligers, zij zijn het warm kloppende hart van de organisatie. Het verloop van vrijwilligers wordt opgevangen door nieuwe aanmeldingen. Het aantal van circa 140 vrijwilligers is daardoor gelijk gebleven. De vrijwilligers passen zich goed aan aan de nieuwe situatie van het ondergrondse museum. Zo is de kassa verplaatst vanuit de keet naar het museumcafé en is deze vanaf 2023 louter weer bemand door vrijwilligers. Gidsen worden ook opgeleid als publieksbegeleider en deze deelfunctie blijkt goed te werken. De hoveniers, de klussers, de entree-/horecamedewerkers en onderzoekers staan meer op zichzelf qua werkzaamheden en zijn van onschatbare waarde. Dat geldt ook voor de onderzoeksgroep met hun tomeloze inzet steeds weer nieuwe wetenswaardigheden over de gevangenen van Kamp Amersfoort en hun families boven tafel te krijgen. Er zijn tevens verschillende vrijwilligers die meerdere rollen vervullen. De onvoorwaardelijke inzet van onze vrijwilligers is een groot goed voor NMKA. Tot slot een woord van dank aan de nog levende gevangenen, de nabestaanden en hun families die met hun betrokkenheid, bezoeken, aanbrengen van nieuwe wetenswaardigheden en adviezen aan de staf en vrijwilligers de herinnering in stand houden van wat in NMKA is gebeurd en nooit meer mag gebeuren.

JAARREKENING 2023

Balans per 31 december 2023

Staat van baten en lasten over 2023

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023

Overige toelichtingen

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2023
 (na resultaatbestemming)

	31 december 2023		31 december 2022	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	(1)	41.270		36.975
Vlottende activa				
Voorraden	(2)	17.770		16.876
Overige vorderingen	(3)			
Debiteuren		19.024		13.588
Belastingen en premies sociale verzekeringen		7.844		6.257
Overige vorderingen en overlopende activa		14.121		22.008
			40.989	41.853
Liquide middelen	(4)	525.580		444.492
			625.609	540.196

	31 december 2023		31 december 2022	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Stichtingsvermogen	(5)			
Vrij besteedbaar vermogen		35.012		-23.669
Egalisatiereserve VWS		22.438		24.861
Bestemmingsreserves		-		601
Bestemmingsfonds		470.156		432.228
			527.606	434.021
Voorzieningen	(6)		5.000	-
Kortlopende schulden	(7)			
Crediteuren		24.598		28.472
Belastingen en premies sociale verzekeringen		6.000		12.006
Overige schulden en overlopende passiva		62.405		65.697
			93.003	106.175
			<u>625.609</u>	<u>540.196</u>

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

		Saldo 2023	Budget 2023	Saldo 2022
		€	€	€
Baten				
Baten	(8)	257.322	204.307	177.375
Baten uit fondsenwerving	(9)	170.829	7.500	24.222
Subsidiebaten	(10)	587.172	567.470	467.126
Som der baten		<u>1.015.323</u>	<u>779.277</u>	<u>668.723</u>
Lasten				
Besteed aan de doelstellingen				
Projecten	(11)	11.106	-	435
Herdenken	(12)	21.167	37.500	28.056
Voorlichting en educatie	(13)	45.400	22.000	44.308
Communicatie	(14)	23.982	3.000	5.893
		<u>101.655</u>	<u>62.500</u>	<u>78.692</u>
Kosten beheer en administratie				
Personeelskosten	(15)	526.621	507.357	489.675
Afschrijvingen	(16)	14.033	10.595	11.314
Overige lasten	(17)	278.519	197.075	243.176
		<u>819.173</u>	<u>715.027</u>	<u>744.165</u>
Som der lasten		<u>920.828</u>	<u>777.527</u>	<u>822.857</u>
Financiële lasten	(18)	-910	-1.750	-2.815
Resultaat		<u><u>93.585</u></u>	<u><u>-</u></u>	<u><u>-156.949</u></u>
Resultaatbestemming				
Vrij besteedbaar vermogen		2.834	-	-44.387
Egalisatiereserve VWS		-2.423	-	-37.226
Bestemmingsreserves		-601	-	-14.099
Bestemmingsfonds		93.775	-	-61.237
		<u><u>93.585</u></u>	<u><u>-</u></u>	<u><u>-156.949</u></u>

3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort, geregistreerd onder KvK-nummer 32079321) is gevestigd op Loes van Overeemlaan 19 te Leusden.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING.

De jaarrekening is opgesteld volgens de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving in lijn met RJ 640 Organisaties zonder winststreven.

Hoewel de Stichting geen fondsenwervende instelling is zijn in verband met het project Nieuwbouw diverse fondsen geworven met en hebben een éénmalig karakter. De verantwoordiging ten aanzien van de ontvangen fondsen ten behoeve van de te realiseren nieuwbouw worden apart verantwoord.

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde.

Baten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde of vervaardigingslasten verminderd met afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte levensduur rekening houdend met een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschaffingswaarde of vervaardigingslasten.

Voorraden

Voorraden handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De waardering van de voorraad grond- en hulpstoffen komt tot stand op basis van first-in-first-out.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, tenzij de kostprijs afwijkt van de nominale waarde. In dat geval wordt de vordering gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Afwijkingen tussen de kostprijs en de nominale waarde kunnen onder meer ontstaan door (dis)agio of transactiekosten. Indien nodig wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen, waaronder voorzieningen voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde of, als beperkingen in de vrije beschikbaarheid daartoe aanleiding geven, op een lagere waarde.

Kortlopende schulden

Schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, tenzij de waarde bij het ontstaan van de schuld afwijkt van de nominale waarde. In dat geval wordt de schuld gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Afwijkingen tussen de kostprijs en de nominale waarde kunnen onder meer ontstaan door (dis)agio of transactiekosten.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat (saldo) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden afzonderlijk in de (toelichting op de) staat van baten en lasten verwerkt onder vermelding van de aard van de bestemming; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden gereserveerd in de desbetreffende bestemmingsreserve(s) respectievelijk Bestemmingsfonds(en). Een onttrekking aan bestemmingsreserve respectievelijk -fonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten.

Binnen de baten van particulieren is het gehele bedrag opgehaald door donaties en giften.

Indien aan bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt gedoteerd dan wel daaruit wordt geput wordt deze mutatie op de volgende wijze verwerkt: het saldo van de staat van baten en lasten wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de staat van baten en lasten wordt vervolgens een specificatie opgenomen van de verwerking van dit saldo in de onderscheiden posten van het eigen vermogen.

Baten uit fondsenwerving

Onder baten van particulieren wordt verstaan de algemene donaties voor de stichting.

Subsidiebaten

Hieronder wordt verstaan zowel subsidies van gemeenten, provincies als van het rijk.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen/waarin de opbrengsten zijn gedeerd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Bestedingen doelstellingen

De bestedingen in het kader van de doelstellingen worden verantwoord in het jaar dat zij zijn toegezegd of, voor zover dit niet bij toezegging het geval is, in het jaar dat de omvang van de verplichting betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorwaardelijke verplichtingen worden verantwoord in het jaar waarin vast komt te staan dat aan de voorwaarden zal worden voldaan.

Afschrijvingen

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële lasten

Rentebaten en rentelasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

Belastingen

Omzetbelasting

De stichting is vanaf 2017 omzetbelastingplichtig. Elk kwartaal wordt er een aangifte omzetbelasting ingediend.

4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2023
ACTIVA
VASTE ACTIVA
1. Materiële vaste activa

	Gebouwen en -terreinen	Inventaris	Totaal
	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2023			
Kostprijs	514.242	87.177	601.419
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-514.242	-50.494	-564.736
	<u>-</u>	<u>36.683</u>	<u>36.683</u>
Mutaties			
Investerings	-	18.325	18.325
Afschrijvingen	-	-13.738	-13.738
	<u>-</u>	<u>4.587</u>	<u>4.587</u>
Boekwaarde per 31 december 2023			
Kostprijs	514.242	105.502	619.744
Cumulatieve afschrijvingen, waardeverminderingen en ontvangen subsidies	-514.242	-64.232	-578.474
	<u>-</u>	<u>41.270</u>	<u>41.270</u>

De grond, inclusief enkele opstallen, is in erfpacht/onder erfpacht verkregen van de Gemeente Leusden. Dit betreft eeuwigdurende erfpacht. Laatstelijk verleden bij de notaris in 2016. De jaarlijkse canon bedraagt 2 x € 0,45. Historische kostprijs bezoekersgebouw, geïnvesteerd in 2013 & 2014 bedraagt € 1.700.545. Historische kostprijs voor het museum en de daarbij behorende herinrichting afgerond in 2021 bedraagt € 5.745.817. Deze investeringen zijn, onder aftrek van een eigen bijdrage, door externe partijen gefinancierd. Het gebouw is eigendom van Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort. In 2016 is het bezoekersgebouw opnieuw getaxeerd op een waarde van € 1.120.000. De vastgestelde WOZ waarde per 1 januari 2023 bedraagt € 2.270.000.

Afschrijvingspercentages

	%
Gebouwen en -terreinen	0
Inventaris	20

VLOTTENDE ACTIVA
2. Voorraden

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Gereed product en handelsgoederen		
Voorraad boeken	12.351	11.531
Voorraad horeca	2.430	2.097
Voorraad diversen	2.989	3.248
	<u>17.770</u>	<u>16.876</u>

3. Overige vorderingen
Debiteuren

Debiteuren	<u>19.024</u>	<u>13.588</u>
------------	---------------	---------------

Een voorziening voor vermoedelijke oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	7.844	5.866
Loonheffing	-	391
	<u>7.844</u>	<u>6.257</u>

Overlopende activa

Nog te ontvangen nalatenschap	-	10.711
Toezegging Vfonds Leven met oorlog	3.125	-
Vooruitbetaalde kosten	10.319	10.408
Overige overlopende activa	677	889
	<u>14.121</u>	<u>22.008</u>

4. Liquide middelen

Rabobank	509.398	408.741
SNS Bank	13.313	32.321
Kas	2.699	3.122
Gelden onderweg	170	308
	<u>525.580</u>	<u>444.492</u>

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking.

PASSIVA
5. Stichtingsvermogen

	2023	2022
	€	€
Vrij besteedbaar vermogen		
Stand per 1 januari	-23.669	20.718
Resultaatbestemming	2.834	-44.387
Wijziging etikettering bestemmingsfonds	55.847	-
Stand per 31 december	<u>35.012</u>	<u>-23.669</u>

De resultaatbestemming betreft het saldo van de baten en lasten de mutatie egalisatiereserve VWS en de mutatie bestemmingsfonds. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de resultaatbestemming bij de staat van baten en lasten.

Egalisatiereserve VWS

Stand per 1 januari	24.861	62.087
Resultaatbestemming	-2.423	-37.226
Stand per 31 december	<u>22.438</u>	<u>24.861</u>

De resultaatbestemming 2023 ad € 2.423 negatief betreft de hogere subsidabele kosten ten opzichte van de ontvangen subsidie. De resultaatbestemming 2022 ad € 37.226 negatief betreft de hogere subsidabele kosten ten opzichte van de ontvangen subsidie.

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserve 'Educatie'	-	601

	2023	2022
	€	€
Bestemmingsreserve 'Educatie'		
Stand per 1 januari	601	14.700
Resultaatbestemming	-601	-14.099
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>601</u>

Betreft de in 2021 ontvangen gelden welke ingezet worden voor educatieve programma's

Bestemmingsfonds

Bestemmingsfonds "100 verhalen" (digitalisering getuigenissen)	7.618	7.618
Donatie NS	238.644	338.763
Bestemmingsfonds "Nieuwe ruimte"	193.894	-
Bezoek MBO Amersfoort studenten	30.000	85.847
	<u>470.156</u>	<u>432.228</u>

Bestemmingsfonds "100 verhalen" (digitalisering getuigenissen)

Stand per 1 januari	<u>7.618</u>	<u>7.618</u>
Stand per 31 december	<u>7.618</u>	<u>7.618</u>

Donatie NS

Stand per 1 januari	338.763	400.000
Bestemmingsfonds "Nieuwe ruimte"	-100.000	-
Resultaatbestemming	-119	-61.237
Stand per 31 december	<u>238.644</u>	<u>338.763</u>

Dit betreft de van de NS ontvangen, nog niet bestede danwel specifiek bestemde gelden. Specifieke aanwendingsgebieden zijn benoemd. In 2023 heeft een onttrekking ter hoogte van € 100.000 plaats gevonden die zal worden aangewend voor de nieuw te bouwen educatieve ruimte.

Bestemmingsfonds "Nieuwe ruimte"

Stand per 1 januari	-	-
Toevoeging uit bestemmingsfonds Donatie NS	100.000	-
Resultaatbestemming	93.894	-
Stand per 31 december	<u>193.894</u>	<u>-</u>

De resultaatbestemming in 2023 aan het Bestemmingsfonds 'Nieuwe Ruimte' is € 93.894 positief en betreft per saldo de besteding vanuit het bestemmingsfonds aan de nog te realiseren educatieve nieuwe ruimte. Enerzijds de ontvangen fondsen in 2023 ad € 105.000, anderzijds de bestede kosten in 2023 aan de nieuwbouw voor een bedrag van € 11.160. Daarnaast heeft er een dotatie plaats gevonden vanuit het bestemmingsfonds NS ter hoogte van € 100.000.

Bezoek MBO Amersfoort studenten

Stand per 1 januari	85.847	90.587
Bestemmingswijziging etikettering	-55.847	-4.740
Stand per 31 december	<u>30.000</u>	<u>85.847</u>

Dit betreft de van MBO Amersfoort ontvangen gelden ten behoeve van de ontvangst van MBO studenten in de komende jaren.

6. Voorzieningen

Overige voorzieningen	<u>5.000</u>	<u>-</u>
-----------------------	--------------	----------

De voorzieningen hebben overwegend een langlopend karakter.

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Overige voorzieningen		
Groot onderhoud gebouwen	5.000	-
	<u>5.000</u>	<u>-</u>
	2023	2022
	€	€
Stand per 1 januari	-	-
Dotatie	5.000	-
Stand per 31 december	<u>5.000</u>	<u>-</u>

De voorziening voor groot onderhoud wordt besteed aan vervangingen in de nieuwbouw van Kamp Amersfoort.

7. Kortlopende schulden

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Crediteuren		
Crediteuren	24.598	28.472
	<u>24.598</u>	<u>28.472</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Pensioenen	6.000	12.006
	<u>6.000</u>	<u>12.006</u>
Overige schulden en overlopende passiva		
Overige schulden	5.909	7.940
Overlopende passiva	56.496	57.757
	<u>62.405</u>	<u>65.697</u>
Overige schulden		
Nog te betalen aan stichting Kring van Beschermers	5.909	7.940
	<u>5.909</u>	<u>7.940</u>
Overlopende passiva		
Vakantiegeldverplichting	24.644	18.733
Vakantiedagen	11.408	15.841
Accountantskosten	12.500	17.500
Nog te betalen kosten	7.944	3.251
Eindejaarsuitkering	-	2.432
	<u>56.496</u>	<u>57.757</u>

5 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

	Saldo 2023	Budget 2023	Saldo 2022
	€	€	€
8. Baten			
Omzet rondleidingen en lezingen	51.420	24.150	39.097
Omzet toegang kaartverkoop	138.185	120.000	90.339
Omzet verkoop boeken, cd's, dvd's, postzegels	17.079	14.157	13.803
Omzet horeca	42.749	36.000	34.136
Omzet toegang VR ruimte	7.889	10.000	-
	<u>257.322</u>	<u>204.307</u>	<u>177.375</u>
9. Baten uit fondsenwerving			
Donaties en giften	14.829	2.500	4.171
Beschermers Kamp Amersfoort	20.000	5.000	-
Nalatenschappen	1.000	-	10.711
Fondsgelden 'Vernieuwingsplannen Kamp Amersfoort'	105.000	-	-
Fondsgelden algemeen ('Kinderen vn toen')	-	-	9.340
Fondsgelden boek 'Ze kwamen ons halen'	10.000	-	-
Fondsgelden afd. onderzoek 'Leven met de Oorlog'	20.000	-	-
	<u>170.829</u>	<u>7.500</u>	<u>24.222</u>
10. Subsidiebaten			
Instellingssubsidie Ministerie VWS	581.488	547.470	451.467
Fondsgelden herdenking 19 april	5.684	20.000	15.659
	<u>587.172</u>	<u>567.470</u>	<u>467.126</u>
Besteed aan de doelstellingen			
11. Projecten			
Project 'Nieuwe ruimte'	11.106	-	435
12. Herdenken			
Herdenking 19 april	12.598	32.500	22.416
Herdenkingen overig	8.569	5.000	5.640
	<u>21.167</u>	<u>37.500</u>	<u>28.056</u>
13. Voorlichting en educatie			
Rondleidingen en exposities	16.795	2.000	14.123
Bijzondere educatieve projecten	13.766	10.000	16.749
Kosten lesprogramma en audio tour	14.839	10.000	13.436
	<u>45.400</u>	<u>22.000</u>	<u>44.308</u>
14. Communicatie			
Kosten communicatie en onderzoek	23.982	3.000	5.893

	Saldo 2023	Budget 2023	Saldo 2022
	€	€	€
15. Personeelskosten			
Lonen en salarissen	417.606	402.834	399.786
Sociale lasten	109.015	104.523	89.889
	<u>526.621</u>	<u>507.357</u>	<u>489.675</u>
<i>Lonen en salarissen</i>			
Bruto lonen	415.057	402.834	390.659
Mutatie vakantiedagenverplichting	-	-	7.977
Mutatie verplichting vakantiegeld en -dagen	4.926	-	1.245
Mutatie reservering eindejaarsuitkering	-1.377	-	905
Doorbelaste personeelslasten	-1.000	-	-1.000
	<u>417.606</u>	<u>402.834</u>	<u>399.786</u>
<i>Sociale lasten</i>			
Premies sociale verzekeringswetten	64.464	51.971	46.427
Pensioenverzekeringen	44.551	52.552	43.462
	<u>109.015</u>	<u>104.523</u>	<u>89.889</u>

Personeelsleden

Bij de stichting waren in 2023 gemiddeld 7 personeelsleden werkzaam (2022: 7).

16. Afschrijvingen
Afschrijvingen materiële vaste activa

Inventaris	<u>14.033</u>	<u>10.595</u>	<u>11.314</u>
------------	---------------	---------------	---------------

17. Overige lasten

Overige personeelskosten	23.531	1.055	37.264
Huisvestingskosten	136.316	93.220	106.166
Kantoorkosten	57.599	41.800	31.033
Verkooplasten	5.653	2.250	3.330
Algemene kosten	55.420	58.750	65.383
	<u>278.519</u>	<u>197.075</u>	<u>243.176</u>

Overige personeelskosten

Uitzendkrachten	-	-	500
Reiskostenvergoedingen	5.956	-	5.408
Onkostenvergoedingen	3.665	-	26.757
Uitgaven ten laste van werkkostenregeling	3.358	-	2.028
Overige personeelskosten	10.552	1.055	2.571
	<u>23.531</u>	<u>1.055</u>	<u>37.264</u>

Huisvestingskosten

Energiekosten	25.669	24.000	25.040
Onderhoud onroerende zaak	20.455	20.000	22.555
Onroerendezaakbelasting	14.497	13.220	14.064
Schoonmaak	30.293	23.000	25.882
Onderhoud beelden en monumenten	-	-	768
Onderhoud gebouwen	23.922	-	5.818
Onderhoud technische installaties	17.480	10.000	8.281
Kleine aanschaffingen	4.000	3.000	3.758
	<u>136.316</u>	<u>93.220</u>	<u>106.166</u>

	Saldo 2023	Budget 2023	Saldo 2022
	€	€	€
<i>Kantoorkosten</i>			
Drukwerk	2.226	500	854
Automatisering	17.212	13.700	14.504
Telecommunicatie	8.560	6.500	5.718
Porti	663	1.100	1.135
Verzekering	28.125	19.500	8.521
Kantoorbenodigdheden	813	500	301
	<u>57.599</u>	<u>41.800</u>	<u>31.033</u>
<i>Verkoopkosten</i>			
Reclame- en advertenties	2.177	2.000	2.365
Representatielasten	1.326	250	965
Kosten aanvraag status museum	2.150	-	-
	<u>5.653</u>	<u>2.250</u>	<u>3.330</u>
<i>Algemene kosten</i>			
Accountant	12.768	12.500	21.562
Administratie	2.363	2.500	2.344
Bestuur / directie	1.815	3.000	4.877
Uitgave informatieblad "In Beeld"	300	300	300
Deelname SMH 40-45	750	750	750
Kosten vrijwilligers	9.263	6.500	7.781
Inkoop boeken en horeca	28.110	26.200	24.036
Voorraadmutatie	-	7.000	2.991
Overige algemene lasten	51	-	742
	<u>55.420</u>	<u>58.750</u>	<u>65.383</u>
18. Financiële lasten			
<i>Rentebaten en soortgelijke opbrengsten</i>			
Rente rekening-courant bankiers	<u>2.858</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
<i>Rentelasten en soortgelijke lasten</i>			
Rente en banklasten	<u>-3.768</u>	<u>-1.750</u>	<u>-2.815</u>

6 OVERIGE TOELICHTING**Bestemming van de winst 2023**

De directie stelt voor om de winst over 2023 ad € 93.585 te bestemmen conform de in de staat van baten en lasten opgenomen resultaatbestemming.

Vooruitlopend op de vaststelling door de algemene vergadering is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.

Ondertekening bestuur

Amersfoort, 9 juli 2024

M.D. Bruinvels

BIJLAGEN

A SPECIFICATIE SUBSIDIABELE EN NIET SUBSIDIABELE KOSTEN

Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort te Leusden

Bijlage 1: Specificatie subsidiabele kosten

	Realisatie 2023	Begroting 2023
Beheer en Behoud		
Personeelskosten	€ 338.037	€ 316.273
Huisvestingskosten	€ 75.359	€ 72.220
Kantoorkosten	€ 21.925	€ 19.000
Algemene kosten	€ 24.906	€ 23.300
Afschrijvingen investeringen	€ 9.890	€ 7.595
Doorbelasting bureaunkosten naar activiteit educatie	€ -	€ -
	<u>€ 470.117</u>	<u>€ 438.388</u>
Communicatie		
Personeelskosten communicatie	€ 74.720	€ 66.932
Kantoor en algemene kosten	€ 527	€ 1.200
Overige kosten communicatie	€ 4.574	€ 3.000
	<u>€ 79.821</u>	<u>€ 71.132</u>
Herdenken		
Personeelskosten herdenken	€ 25.098	€ 24.995
Overige kosten herdenken	€ 20.559	€ 37.500
	<u>€ 45.657</u>	<u>€ 62.495</u>
Opbrengsten		
Subsidie ministerie VWS	€ 581.488	€ 547.464
Overige opbrengsten	€ 1.000	€ -
Bijdrage Stichting Kring van Beschermers herdenken	€ 5.000	€ 5.000
Fondsgelden herdenking 19 april	€ 5.684	€ 20.000
	<u>€ 593.172</u>	<u>€ 572.464</u>
Saldo ten gunste van Egalisatiereserve VWS	<u>€ -2.423</u>	

Stichting Nationaal Monument Kamp Amersfoort te Leusden

Bijlage 1: Specificatie niet subsidiabele kosten

	Realisatie 2023	Begroting 2023
Algemeen		
Huisvestingskosten	€ 84.510	€ 37.500
Overige kosten	€ 7.031	€ -
	<u>€ 91.541</u>	<u>€ 37.500</u>
Educatie		
Personeelskosten	€ 106.982	€ 99.757
Overige kosten	€ 53.114	€ 31.600
	<u>€ 160.096</u>	<u>€ 131.357</u>
Opbrengsten Algemeen		
Opbrengsten en donaties	€ 198.011	€ 69.500
	<u>€ 198.011</u>	<u>€ 69.500</u>
Opbrengsten Educatie		
Donaties	€ 940	€ -
Activiteitenopbrengsten rondleiding	€ 72.180	€ 123.307
Fondsgelden	€ 7.845	€ -
Bijdrage Stichting Kring van Beschermers van NMKA	€ 15.000	€ -
Verkoop boeken / dvd's	€ 974	€ 14.000
	<u>€ 96.939</u>	<u>€ 137.307</u>
Onderzoek team		
Communicatiekosten	€ 2.554	€ -
	<u>€ 2.554</u>	<u>€ -</u>
Overige kosten		
Fondsenwerving		
Inkoop boeken, dvd's, horeca	€ 28.165	€ 33.200
Rente, afschrijvingen, bankkosten en baten (horeca)	€ 9.760	€ 4.750
	<u>€ 37.925</u>	<u>€ 37.950</u>
Resultaat niet subsidiabele kosten		
Resultaat Educatie	€ -63.157	€ 5.950
Resultaat overige	€ 65.991	€ -5.950
	<u>€ 2.834</u>	<u>€ -</u>

DIGITALE HANDTEKENING

Dit document is ondertekend met een digitale handtekening. Moore MKW adviseert dit document uitsluitend digitaal te gebruiken. De integriteit en verifieerbaarheid van het document blijft met het onderliggende certificaat gewaarborgd.

Op alle diensten van Moore MKW zijn de algemene bepalingen van toepassing welke te vinden zijn op onze website: moore-mkw.nl

OVER HET CERTIFICAAT

Afgegeven aan

Moore MKW Holding B.V.

Uitgegeven door

QuoVadis PKIoverheid Private Services CA - G1
QuoVadis Trustlink B.V.

Geldig

Van: 29-11-2023 Tot: 29-11-2026

Beoogd gebruik

De geldigheid van de digitale handtekening komt te vervallen indien het document wordt aangepast of uitgeprint. In je PDF-reader kun je desgewenst informatie over het certificaat raadplegen